



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (justice.gov.md). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (justice.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (justice.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIA A PATRA

CAUZA JOSAN c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 37431/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

21 martie 2006

DEFINITIVĂ

21/06/2006

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Josan c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Patra), în Camera compusă din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI G. BONELLO,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI L. GARLICKI,

Dna L. MIJOVIĆ,

DI J. ŠIKUTA, *judcători*,

și dna F. ELEN-PASSOS, *Grefier adjunct al Secției*,

Deliberând la 28 februarie 2006 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 37431/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de un cetățean al Republicii Moldova, dna Vera Josan („reclamant”), la 4 octombrie 2002.

2. Reclamantul a fost reprezentat de dl Vitalie Iordachi, care a acționat în numele organizației obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului”, o organizație non-guvernamentală din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl Vitalie Pârlog.

3. Reclamantul s-a plâns de faptul că drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și dreptul său la respectarea bunurilor sale au fost încălcate ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești irevocabile a Curții de Apel din 11 aprilie 2002 și a casării ulterioare a acesteia prin recursul în anulare depus de Procuratura Generală.

4. Cererea a fost repartizată Secției a Patra a Curții. La 7 ianuarie 2003, o Cameră a acestei Secții a decis să comunice cererea Guvernului. În conformitate cu articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis examinarea fondului concomitent cu admisibilitatea cererii. De asemenea, ea a decis, în temeiul articolului 41 al Regulamentului Curții, să acorde prioritate cauzei datorită vârstei înaintate a reclamantului și stării precare a sănătății acestuia.

1. Atât reclamantul, cât și Guvernul au prezentat observații cu privire la fondul cauzei (articolul 59 § 1 al Regulamentului Curții).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamantul s-a născut în 1931 și locuiește în localitatea Hagimus.

7. Ca urmare a construcției unui drum public, locuința acestuia a fost avariata și el a intentat o acțiune judiciară împotriva consiliului local.

8. La 1 iunie 2001, reclamantul a obținut o hotărâre judecătorească în favoarea sa, potrivit căreia consiliul local era obligat să-i plătească suma de 155,868 lei moldovenești (MDL). La 29 ianuarie 2002, Tribunalul Chișinău a respins apelul consiliului local. La 11 aprilie 2002, Curtea de Apel a respins recursul consiliului local, hotărârea devenind irevocabilă.

9. Din documentele prezentate de reclamant rezultă că, la 21 mai 2002, Judecătoria sectorului Căușeni a transmis un titlu executoriu Departamentului de Executare a Deciziilor Judecătorești Căușeni.

10. Reclamantul s-a plâns de mai multe ori la Judecătoria raionului Căușeni și la Ministerul Justiției de neexecutarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa.

11. Printr-o scrisoare din 28 august 2002, Ministerul Justiției a informat reclamantul despre faptul că, în cursul procedurii de executare, instanța judecătorească a decis să schimbe modul de executare a hotărârii judecătorești și că la 29 iulie 2002 aceasta a emis o încheiere în acest sens. Decizia respectivă a fost contestată de una din părțile la proces.

12. Între timp, la 11 iulie 2002, Procuratura Generală a depus recurs în anulare, prin care a solicitat Curții Supreme de Justiție casarea tuturor hotărârilor judecătorești și redeschiderea procedurii.

13. La 2 octombrie 2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare, a casat toate hotărârile judecătorești și a dispus redeschiderea procedurii. Procedura redeschisă se află încă pe rolul instanțelor judecătorești naționale.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

14. Legislația internă pertinentă a fost expusă în hotărârile Curții în cauzele *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 31, ECHR 2004-III, și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 16, 22 martie 2005.

ÎN DREPT

15. Reclamantul s-a plâns că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea sa și casarea ulterioară a acesteia prin intermediul unei cereri de tip *Brumărescu*, au fost încălcate drepturile sale

garantate de articolul 6 § 1 al Convenției, care, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. ...”

16. De asemenea, reclamantul a susținut că, din cauza neexecutării hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa și a casării ulterioare a acesteia, el nu a putut beneficia de bunurile sale, astfel fiindu-i încălcat dreptul la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Articolul 1 al Protocolului nr. 1 prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor sau a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

A. Neexecutarea hotărârii judecătorești în favoarea reclamantului

17. Guvernul a susținut că reclamantul nu a epuizat căile de recurs interne în ceea ce privește această pretenție. Întrucât această pretenție este, în orice caz, inadmisibilă, ca vădit nefondată (a se vedea mai jos), Curtea nu consideră necesar a decide asupra obiecției formulate de Guvern.

18. Curtea reamintește că o întârziere în executarea unei hotărâri judecătorești poate fi justificată în anumite circumstanțe (a se vedea *Burdov v. Russia*, nr. 59498/00, § 35, ECHR 2002-III). Curtea trebuie să examineze dacă durata procedurilor de executare, în care reclamantul a fost parte, a depășit cerința „termenului rezonabil” garantată în articolul 6 § 1 (a se vedea *mutatis mutandis* hotărârile *Di Pede v. Italy* și *Zappia v. Italy* din 26 septembrie 1996, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-IV, §§ 20-24 și, respectiv, 16-20). În acest sens, Curtea reamintește că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, cu referire la criteriile stabilite în jurisprudența sa, în special, complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților care examinează cauza (a se vedea, ca una recentă, hotărârea *Kormacheva v. Russia*, nr. 53084/99, § 51, 29 ianuarie 2004).

19. În mod normal, perioada care urmează a fi luată în considerație va începe, potrivit legislației Republicii Moldova, la data la care reclamantul a solicitat oficial executarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa. Deoarece reclamantul nu a prezentat o astfel de informație, Curtea va

considera că această dată este 21 mai 2002, când titlul executoriu a fost expediat Departamentului de Executare a Deciziilor Judecătorești Căușeni. Sfârșitul perioadei urmează a fi considerat 2 octombrie 2002, când hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului a fost casată de Curtea Supremă de Justiție. Prin urmare, procedurile de executare au durat patru luni și zece zile.

20. Curtea notează că, în cursul acestei perioade, procedura de executare a fost suspendată din cauza cererii uneia din părțile la proces de a schimba modul de executare, și a procedurilor cu privire la această cerere (a se vedea paragraful 11 de mai sus). În lumina circumstanțelor expuse mai sus și a duratei relativ scurte a procedurilor de executare, Curtea constată că această pretenție este vădit nefondată și urmează a fi respinsă așa precum prevede articolul 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

B. Casarea hotărârii judecătorești irevocabile în favoarea reclamantului

21. În observațiile sale suplimentare cu privire la fondul cererii din iunie 2005, reclamantul a susținut că, la admiterea recursului în anulare depus de Procurorul General, Curtea Supremă de Justiție „fie nu cunoștea prevederile Convenției, fie le-a ignorat intenționat”.

22. Guvernul a susținut că această declarație este abuzivă, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției, și a solicitat Curții să declare cererea inadmisibilă.

23. Curtea consideră că o cerere, în mod normal, nu urmează a fi respinsă ca fiind abuzivă în conformitate cu articolul 35 § 3 al Convenției în baza faptului că ea a fost „ofensatoare” sau „defăimătoare”, decât dacă a fost, în mod intenționat, bazată pe fapte neadevărate (a se vedea *Varbanov v. Bulgaria*, nr. 31365/96, § 36, ECHR 2000-X, sau *Rehak v. the Czech Republic* (dec.), nr. 67208/01, 18 mai 2004). Totuși, în baza materialelor aflate în posesia sa, Curtea nu poate să conchidă că reclamantul și-a bazat învinuirile pe informații despre care el știa că nu sunt adevărate. Prin urmare, această declarație este respinsă.

C. Concluzia asupra admisibilității

24. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, cu privire la casarea hotărârii judecătorești irevocabile în favoarea sa, ridică întrebări de drept care sunt suficient de serioase, încât examinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Curtea, prin urmare, declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica

articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

25. Reclamantul a pretins că decizia Curții Supreme de Justiție din 2 octombrie 2002, care a casat o hotărâre irevocabilă favorabilă ei, a încălcat articolul 6 § 1 al Convenției.

26. Curtea reiterează că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a statelor contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

27. Principiul securității raporturilor juridice presupune respectarea principiului lucrului judecat (*res judicata*), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu presupune că nicio parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când reexaminarea este necesară, în temeiul existenței unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*ibid.*, § 25).

28. În această cauză, Curtea notează că recursul în anulare era o procedură prin care Procuratura Generală putea contesta orice hotărâre irevocabilă la cererea unei părți în proces. Această procedură era prevăzută de articolul 332 al vechiului Cod de procedură civilă, care a fost în vigoare până la 12 iunie 2003.

29. În continuare, Curtea notează că prin admiterea recursului în anulare, depus de Procurorul General, Curtea Supremă de Justiție nu a ținut cont de un întreg proces judiciar care s-a finalizat cu pronunțarea unei hotărâri irevocabile și executorii și, prin urmare, de *res judicata*.

30. Prin aplicarea prevederilor articolului 332, Curtea Supremă a încălcat principiul securității raporturilor juridice. Prin urmare, a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

V. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

31. Reclamantul pretinde că decizia Curții Supreme de Justiție din 2 octombrie 2002 a avut ca rezultat încălcarea dreptului său la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

32. Curtea reiterează că o datorie în baza unei hotărâri judecătorești poate fi considerată un „bun” în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 (a se vedea, printre altele, *Burdov v. Russia*, nr. 59498/00, § 40, ECHR 2000-III, și cauzele citate în hotărârea respectivă). Mai mult, casarea unei astfel de hotărâri după ce a devenit irevocabilă și fără drept de recurs constituie o ingerință în dreptul beneficiarului hotărârii judecătorești la protecția proprietății (a se vedea *Roșca*, citată mai sus, § 31). Chiar admitând că o astfel de ingerință poate fi privită ca servind unui interes public, Curtea constată că ea nu a fost justificată deoarece nu a fost asigurat un echilibru just, iar reclamantul a fost obligat să suporte o sarcină individuală și excesivă (cf. *Roșca*, citată mai sus, § 31).

33. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

VI. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

34. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul material

35. Reclamantul a pretins MDL 264,539 (echivalentul a 17,578 euro (EUR) în acea perioadă) cu titlu de prejudiciu material suferit ca rezultat al casării hotărârii irevocabile pronunțate în favoarea sa, din care MDL 155,868 era suma la care el avea dreptul în temeiul deciziei irevocabile a Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002, iar restul reprezenta dobânda ratată, calculată de el în baza ratei medii a dobânzii calculată de Banca Națională a Moldovei pentru perioada în cauză și o penalitate de cinci procente calculată potrivit prevederilor Codului civil.

36. Guvernul a contestat metodologia de calcul folosită de reclamant și a solicitat Curții să respingă pretențiile formulate de el cu titlu de prejudiciu material.

37. Curtea consideră că reclamantul trebuia să fi suferit un prejudiciu material ca rezultat al casării hotărârii judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea sa, precum și ca urmare a imposibilității acesteia de a dispune și

de a se folosi de banii acordați lui pentru o perioadă de aproximativ treizeci și nouă de luni (a se vedea *Prodan v. Moldova*, citată mai sus, § 71). Luând în considerație metodologia de calcul folosită în cauza *Prodan* și circumstanțele cauzei examinate, Curtea acordă reclamantului suma totală de EUR 16,000 cu titlu de prejudiciu material. Această sumă include suma acordată reclamantului prin hotărârea din 11 aprilie 2002 și dobânda ratată.

B. Prejudiciul moral

38. Reclamantul a mai solicitat EUR 400,000 cu titlu de prejudiciu moral suferit ca rezultat al casării hotărârii irevocabile pronunțate în favoarea sa.

39. El a susținut că casarea hotărârii irevocabile i-a cauzat suferințe, stres și îngrijorare, care au afectat negativ starea sănătății sale.

40. Guvernul a contestat suma pretinsă de reclamant, susținând că, în lumina jurisprudenței Curții, ea este excesivă.

41. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și frustrare ca rezultat al casării hotărârii irevocabile din 11 aprilie 2002 și al imposibilității de a folosi banii săi pentru o perioadă de aproximativ treizeci și nouă de luni. Ea îi acordă acestuia EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

42. Reclamantul a mai solicitat suma de EUR 2,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

43. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă, susținând că reclamantul nu a dovedit pretensele cheltuieli de reprezentare.

44. Curtea reamintește că pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime (a se vedea, de exemplu, *Amihalachioaie v. Moldova*, nr. 60115/00, § 47, ECHR 2004-III).

45. În această cauză, ținând cont de lista detaliată prezentată de reclamant, de criteriile de mai sus și complexitatea cauzei, Curtea acordă reclamantului suma de EUR 1,250 pentru costurile și cheltuielile suportate.

D. Dobânda

46. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Declară*, în unanimitate, inadmisibilă pretenția cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile.
2. *Declară*, în unanimitate, admisibil restul pretențiilor reclamantului.
3. *Hotărăște*, în unanimitate, că a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
4. *Hotărăște*, în unanimitate, că a existat o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
5. *Hotărăște*, cu șase voturi pro și unul împotriva,
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 16,000 (șaisprezece mii euro) cu titlu de prejudiciu material, EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 1,250 (o mie două sute cincizeci euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care vor fi convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
6. *Respinge*, în unanimitate, restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 21 martie 2006, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Françoise ELEN-PASSOS
Grefier adjunt

Nicolas BRATZA
Președinte

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, opinia parțial concordantă și parțial disidentă a dlui Pavlovski este anexată la această hotărâre:

N.B.
F.E-P.

OPINIA PARȚIAL DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI PAVLOVSCHI

Eu împărtășesc opinia altor membri ai Camerei potrivit căreia a avut loc o violare a articolului 6 al Convenției în această cauză, precum și o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1.

În același timp, regret foarte mult faptul că nu pot spune același lucru și în ceea ce privește aplicarea articolului 41. Eu nu pot împărtăși poziția luată de majoritate din următoarele motive.

În paragraful 13 al hotărârii se face referire la faptul că procedura în cauză se află încă pe rolul instanțelor judecătorești naționale¹.

Într-o astfel de situație, consider că, înainte de a se pronunța asupra aplicării articolului 41, ar fi fost justificat dacă Curtea ar fi așteptat finalizarea procedurii la nivel național.

Exact pentru aceeași abordare a optat Marea Cameră în cauza *Brumărescu v. România* - o cauză importantă care vizează casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile.

Ca și în această cauză, în cauza *Brumărescu* Curtea a examinat o situație în care procedurile naționale erau pe rolul instanțelor naționale².

În observațiile sale în acea cauză, Guvernul român a invocat, pe lângă alte argumente, că acordarea unei sume cu titlu de prejudiciu material ar fi înjustă, deoarece pretențiile reclamantului formulate în fața instanțelor naționale cu privire la casa sa ar putea fi admise³.

În circumstanțele specifice ale acelei cauze, Curtea a considerat că chestiunea aplicării articolului 41 nu era gata pentru decizie și a dispus rezervarea acestei chestiuni în întregime⁴.

Abia după cincisprezece luni, după ce procedurile interne s-au sfârșit, Marea Cameră a revenit la chestiunea articolului 41 și a pronunțat o hotărâre cu privire la satisfacția echitabilă.

În acea hotărâre Marea Cameră a declarat:

„Din documentele prezentate de părți rezultă că recursul reclamantului la hotărârea din 21 aprilie 1999 (a se vedea hotărârea principală, § 30) a fost respins de Tribunalul municipiului București la 28 februarie 2000. Examinând o cerere formulată în temeiul Legii nr. 112/1995, această instanță a stabilit că este competentă doar să acorde compensații, în conformitate cu criteriile prevăzute în Legea nr. 112/1995. Reclamantul a atacat cu recurs această hotărâre la Curtea de Apel București, aceasta fiind ultima instanță. Recursul acestuia a fost respins la 26 octombrie 2000.”⁵

¹ A se vedea: hotărârea în cauză, paragraful 13.

² A se vedea: hotărârea în cauza *Brumărescu v. România* (Fondul cauzei), paragraful 30.

³ A se vedea: *ibid.*, paragraful 83.

⁴ A se vedea: *ibid.*, paragraful 84.

⁵ A se vedea: hotărârea în cauza *Brumărescu v. România* (Satisfacție echitabilă), paragraful 8.

Astfel, în viziunea mea, și în măsura în care aceasta rezultă clar din cauza *Brumărescu*, există o legătură directă între faptul că procedura internă era pendinte și decizia de a amâna aplicarea articolului 41. De asemenea, este suficient de evident din hotărâre că, pe lângă alte motive, continuarea procedurii interne a servit drept temei legal pentru decizia Marii Camere de rezervare a tuturor chestiunilor cu privire la aplicarea articolului 41.

Aceeași soluție ar fi fost logică și în prezenta cauză, cel puțin în ceea ce privește chestiunea prejudiciului material. Aplicarea articolului 41 ar fi trebuit amânată până la finalizarea procedurii judiciare interne. Din păcate, acest lucru nu s-a întâmplat.

În pofida faptului că o chestiune similară, cea a stabilirii prejudiciului cauzat reclamantului, mai este pendinte în instanțele judecătorești naționale, majoritatea a decis să-i acorde reclamantului practic tot ce a pretins, inclusiv dobânda bancară ipotetică și valoarea acțiunii principale (el a solicitat EUR 17,578 cu titlu de prejudiciu material, fiindu-i acordate cu acest titlu EUR 16,000).⁶ În termeni practici, majoritatea a substituit prima instanță din Republica Moldova. Această decizie lipsește procedurile judiciare interne de obiect și, în opinia mea, constituie, în același timp, o deviere gravă de la principiul „subsidiarității” și o ingerință în administrarea corespunzătoare a justiției în Republica Moldova.

Eu am studiat mult timp hotărâri pronunțate împotriva altor state, încercând să găsesc cel puțin un exemplu în care Curtea s-ar fi pronunțat asupra chestiunilor care erau pendinte în instanțele naționale, dar nu am reușit (până la 13 ianuarie 2006). Din câte cunosc, doar în cauza *Popov* și în această cauză Curtea a ignorat principiul „subsidiarității” și s-a pronunțat în locul autorităților naționale asupra unei cauze similare unei alte cauze aflate pe rolul instanțelor judecătorești naționale.

Mă întreb încă o dată, până unde va merge această Curte în a-și asuma rolul instanțelor judecătorești naționale?

Aș fi fost gata să accept acordarea unei despăgubiri pentru prejudiciul moral ca urmare a violării constatate de noi, însă un prejudiciu material, în circumstanțele specifice ale prezentei cauze, este ceva ce-mi este foarte dificil să accept.

Iată unde, cu tot respectul, nu sunt de acord cu majoritatea.

⁶ A se vedea: hotărârea în cauză, paragrafele 35 și 37.